

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem

ChristenUnie Midden-Drenthe verkiezingsprogramma 2018

Voor wie gelooft in Midden-Drenthe

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
ChristenUnie, partij in de samenleving	2
Een samenleving met toekomst	2
Geef geloof een stem	3
Van christenen voor alle mensen	4
Programma voor onze inwoners door onze inwoners	4
2. Betrouwbare overheid	5
2.1 Vertrouwen	5
2.2 De gemeente, dat zijn we samen	6
2.3 Financiën	8
2.4 Privacy	9
3. Veiligheid	11
3.1 Een veilige samenleving	11
4. Zorg	14
4.1 Volksgezondheid	15
4.2 Zorg voor kwetsbare inwoners	16
4.3 Zorg voor vluchtelingen	20
5. Gezin, jeugd en onderwijs	21
5.1 Zorg voor kinderen en jongeren	21
5.2 Onderwijs	23
6. Werk en Inkomen	25
7. Kunst, cultuur en sport	28
8. Economie	31
9. Energie, klimaat en milieu	34
9.1 Energieke gemeente	34
9.2 Afvalinzameling	36
9.3 Toekomstbestendig waterbeheer	37
10. Wonen en ruimte	38
10.1 Wonen	38
10.2 Ruimte	40
11. Mobiliteit	42
12. Dorpen, buurtschappen en de drie grote kernen	44

1. Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Om een samenleving te vormen. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen een gemeente waar een bescheiden overheid ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Een samenleving met toekomst

In Midden-Drenthe gaat er veel goed. Het aantal banen is toegenomen, vrijwilligers zijn overal actief, er is bijvoorbeeld geïnvesteerd in WMO-voorzieningen, jeugdhulp, wegen, groen en recreatie en toerisme. De ChristenUnie heeft de afgelopen bestuursperiode deel uitgemaakt van de coalitie. Een periode waarin heel veel programmapunten van het verkiezingsprogramma 2014-2018 zijn gerealiseerd. Zo zijn taken soepel van rijksoverheid naar gemeenten overgegaan (transities) en zijn bijvoorbeeld op alle basisscholen kindcentra gerealiseerd. Ook het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, culturele dynamiek in de gemeente en investeringen in wegen en bruggen zijn gerealiseerd. Beleid waardoor onze inwoners nóg plezieriger kunnen wonen in onze duurzame gemeente. Er zijn ook voor de volgende bestuursperiode diverse uitdagingen, die vragen om continuering van huidige beleid of realisatie van nieuw beleid.

Zo is het een uitdaging verder handen en voeten te geven aan het beleid in het kader van de WMO, de jeugdhulp en aan het beleid voor deelname aan de maatschappij zoals door betaald of onbetaald werk. Ook heeft de bevolkingskrimp tot gevolg, dat voorzieningen in de dorpen en kernen onder druk staan of dreigen te gaan staan. Wellicht is het wel de grootste uitdaging voor de komende periode om invulling te geven aan de energietransitie met als doel een energieneutrale gemeente na te streven. Wij nemen er verantwoordelijkheid voor en zijn er trots op, dat wij als partij op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau actief mee doen in de volksvertegenwoordiging en het bestuur.

In onze samenleving zijn normen en waarden niet vanzelfsprekend meer. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen

door landelijke beleid nog steeds tussen wal en schip te vallen.

De manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven, staat meer ter discussie dan ooit.

De ChristenUnie onderkent dit en vindt dat het daarom meer dan ooit belangrijk is om te geloven in een gemeente waar het niet vooral gaat om 'ik' maar veel meer om 'wij'. In een politiek van draagkracht en draagvlak.

Daarom gaan wij met dit programma van **hoop** de komende verkiezingen in. Een programma met plannen voor Midden-Drenthe, dat laat zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in moreel leiderschap, in vrijheid van overtuiging, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

Samengevat: de ChristenUnie gaat voor een sociaal en duurzame samenleving.

De ChristenUnie:

- + zorgt dat iedereen meetelt;
- + investeert in de toekomst van kinderen;
- + komt op voor vrijheid van meningsuiting;
- + streeft naar een energieneutrale samenleving.

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. (Jeremia 29:7)

Geef geloof een stem

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap, die hoop geeft voor de toekomst. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor de gemeente Midden-Drenthe.

De ChristenUnie-politici maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen, mensen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die hun geloof niet alleen beleven in de kerk of thuis, maar ook uitdelen en toepassen in de maatschappij. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. De overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om *recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt* (Micha 6:8).

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet ad hoc opgeschreven, maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit, dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

Van christenen voor alle mensen

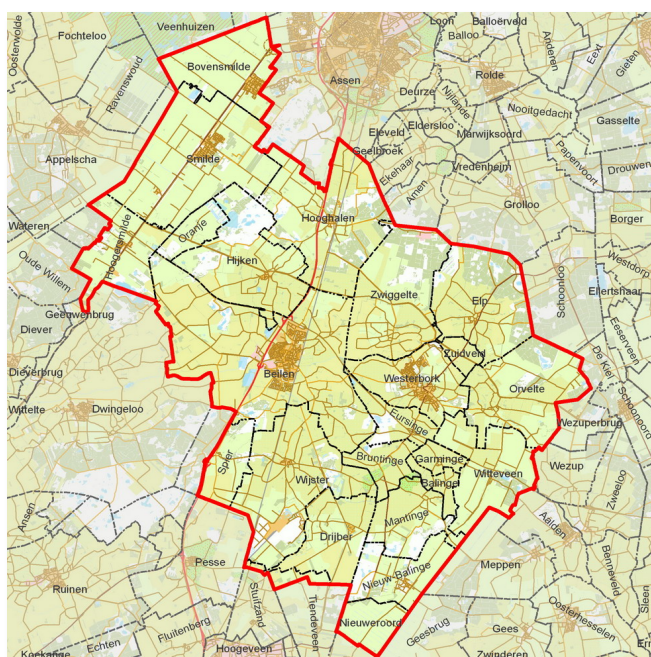
De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor

Nederland, Midden-Drenthe. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Programma voor onze inwoners door onze inwoners

Dit verkiezingsprogramma is een uitgebreide beschrijving van de ambities, die de ChristenUnie nastreeft. Het is vastgesteld door de ledenvergadering, maar nog niet af. Hoewel wij met onze beide benen in de maatschappij staan en veel weten over wat er in Midden-Drenthe gebeurt, wij maken bewust de keuze om de dorpen, buurten, buurtschappen en wijken die een verenigingsstructuur kennen, actief aan te schrijven. Wij willen vragen wat er leeft in hun leefomgeving en in welke zaken de overheid een bijdrage kan leveren aan het in stand houden van de leefbaarheid of waar de leefbaarheid nog verder kan worden versterkt. De reacties van deze verenigingen zullen wij, waar mogelijk en door ons gewenst, verwerken in dit programma,

vooral als uitbreiding van hoofdstuk 12. Het op deze wijze hopelijk aangevulde programma zullen wij uitbrengen vlak vóór de verkiezingen van maart 2018. De ChristenUnie is een partij, die luistert naar wat inwoners bezig houdt en die binnen de kaders van dit verkiezingsprogramma de ruimte biedt om mee te denken met een verdere concretisering van dit programma voor onze inwoners, door onze inwoners.

2. Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal in onze dorpen, wijken en buurtschappen. Een samenleving die niet het werk van de overheid is, maar van mensen en maatschappelijke verbanden samen.

De gemeente heeft dus een bescheiden rol en vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om hen te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid, maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning meer of sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen, die

het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, staat de overheid klaar als vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

2.1 Vertrouwen

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus. Wij zijn ervan overtuigd, dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving.

Even belangrijk is het, dat de samenleving zelf ook verantwoordelijkheid neemt omdat een overheid niet alles kan oplossen.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen aan een coalitie is daarbij niet

doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt in de eerste plaats bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in dit programma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Midden-Drenthe

De ChristenUnie wil bijdragen aan het herstel van vertrouwen door:

- + open, herkenbaar en betrokken aanwezig te blijven in Midden-Drenthe;
- + in te zetten op een goede relatie tussen openbaar bestuur en burgers;
- + eerlijk te zijn en beloften na te komen;
- + er voor te zorgen, dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden;
- + te streven naar een raadsakkoord op hoofdlijnen zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid;
- + de bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente blijvend hoge prioriteit te geven.
- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven door:

- ⊕ binnen de gemeenteraad, het college en de gemeentelijke organisatie periodiek het thema integriteit op diverse wijzen te belichten en bespreekbaar te maken;
- ⊕ de burgemeester als hoeder van de integriteit en daarmee ook als vertrouwenspersoon voor raad en college alle ruimte te geven;
- ⊕ de burgemeester als taak te geven een tweede vertrouwenspersoon aan te stellen, waarbij ervoor wordt gezorgd, dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.

2.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat alle inwoners ongeacht huidskleur, overtuiging, geaardheid of anderszins zich thuis voelen in Midden-Drenthe en daarbij zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen, waar nodig ondersteund door de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt open staan voor initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven en kerken, vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert, dat inwoners zichzelf organiseren in bijvoorbeeld werkgroepen, buurtinitiatieven of coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie en wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder administratieve lasten en bureaucratie. Een sprekend voorbeeld is Lievingerveld waar duurzaamheid, burgerparticipatie en minder (welstand)regels worden gehanteerd bij het realiseren van deze nieuwe woonwijk. Kortom, om een college en raad die durven los te laten en de energie van inwoners te stimuleren en te faciliteren.

De ChristenUnie wil inzetten op het meedenken van inwoners, platforms en comités voorafgaand aan beleidsvorming

in de raad. Burgerinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en participatie stellen we op prijs. Wel letten we erop, dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn maar ook geen ongecontroleerde burgerparticipatie. Experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten mogelijk gemaakt worden en dienen aanvullend te zijn op het mandaat, dat via de verkiezingen door de inwoners aan de gemeenteraad is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als hoeder van het algemeen belang knopen doorhakt. Het lokale bestuur blijft eindverantwoordelijk. Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op. En bovendien: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen

en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waarvoor ze mandaat hebben gekregen van de kiezer

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd)zorg, Zelfs bij die taken waarin zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de

maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. samenleving (inwoners, bedrijven, organisaties, kerken, scholen enzovoort).

Dorpen als lokale gemeenschap

De ChristenUnie waardeert dorpen, wijken en buurtschappen als lokale gemeenschap en hecht aan het eigene en de vitaliteit ervan. De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners te betrekken bij zaken die hen raken. Voor een betrokken kernenbeleid kiest de ChristenUnie voor het inzetten van dorpsambassadeurs. Dit zijn mensen die met beide benen in de samenleving in dorpen, wijken en buurtschappen staan en een gemakkelijke toegang hebben tot ambtenaren, raadsleden en wethouders.

daarbij uitgangspunt. Verenigingen of coöperaties zoals dorpsbelangen worden gefaciliteerd om hun belangen vertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is, dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in dorp, wijk of buurtschap moet worden aangetoond. Voor een degelijk beleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.

De ChristenUnie wil dorpen, wijken en buurtschappen -voor zover hier de mogelijkheid en bereidheid voor bestaat- eigen verantwoordelijkheid geven en dat ondersteunen met eigen budgetten. De kracht van dorp, wijk en buurtschap is

Raadsleden en/of wethouders hebben regelmatig een vrij toegankelijk inloop uur in het dorpshuis of een andere centrale plek.

De gemeente Midden-Drenthe telt diverse dorpen, wijken en buurtschappen en dat vraagt om specifiek beleid voor die lokale gemeenschappen.

De ChristenUnie vult dat graag als volgt in door:

- ⊕ ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijvoorbeeld in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer;
- ⊕ het instellen van een eenvoudig systeem/loket voor indieners van burgerinitiatieven zodat zij niet van het kastje naar de muur worden gestuurd;
- ⊕ door dorpen, wijken en buurtschappen meer eigen mogelijkheden te bieden om keuzes te maken, die passen bij de lokale gemeenschap, en deze zo mogelijk ook eigen budgetten te geven;

- + de burgers vroegtijdig open en duidelijk te betrekken bij beleidskeuzes en grote ontwikkelingen;
- + heldere procesafspraken bij burgerparticipatie te maken.
- + door Midden-Drenthe tot Prisma Gemeente uit te roepen waarbij alle inwoners gelijke rechten en kansen hebben; kortom een 'regenboog + alle overige minderheidsgroepen inclusieve' gemeente;
- + door dorpshuizen met subsidie energiearm te maken om de verenigingen met zo min mogelijk exploitatiekosten te kunnen laten functioneren.

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

Uitgangspunt voor de ChristenUnie is, dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking ervan. De ChristenUnie kiest daarbij niet op voorhand voor gemeenschappelijke regelingen, fusies of samenwerken. De ChristenUnie wil minder bestuurlijke

drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (GR) vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben, dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk, dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een GR neemt.

De ChristenUnie:

- + maakt keuzes voor schaalvergroting (inhoudelijke samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid;
- + steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken;
- + vindt, dat de raad zicht moet houden op de afspraken over hoe GR-en functioneren en vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.

2.3 Financiën

Van de gemeente verwachten wij, dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen.

Dat betekent, dat de begroting op orde dient te zijn waaronder een voldoende groot weerstandsvermogen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle burgers betalen mee, hetzij via de afdracht

van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (OZB). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht maatwerk mogelijk. In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid.

Hierdoor zijn de financiële risico's toegenomen. De mogelijkheden deze op te vangen zijn gericht op efficiëntievergroting door integraal de taken, die de gemeente heeft op sociaal gebied, in de openbare ruimte en op het terrein van veiligheid in te

vullen. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's goed in beeld te blijven brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Politiek is het maken van keuzes. Het begint met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij prioriteitstelling moeten de posten, die te maken hebben met de nood van individuele burgers, zorg, veiligheid en

beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien. De nieuwe voorschriften voor begroting en jaarrekening zijn gericht op transparantie en betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten. De gemeente koopt duurzaam en circulair in. Keuzes en resultaten zijn meetbaar. De gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie. Rekenkameronderzoeken kunnen daarbij behulpzaam zijn, mits ze gericht worden ingezet en geen (politiek) doel op zich worden.

De ChristenUnie:

- + is voor experimenten met burgerbegrotingen waarbij het budgetrecht van de raad overeind blijft;
- + is van oordeel, dat de lokale lastendruk in principe niet meer stijgt dan de inflatiecorrectie;
- + is er voorstander van, dat de dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) zoveel mogelijk kostendekkend is en in het inkoopbeleid duurzame criteria een harde eis zijn (fair trade, social return on investment, maatschappelijk verantwoord ondernemen, mogelijk maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen);
- + pleit voor prioritering waarbij kritisch gewogen wordt op het bekostigen van 'prestigeprojecten', het subsidiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd en de inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus en dergelijke.

2.4 Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens.

Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe, dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang, dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Burgers hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht; zij moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens zijn neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en verder uitgewerkt in onder andere de WMO en de Jeugdwet. Vanaf 25 mei 2018 geldt in alle EU-lidstaten één privacywet: de AVG. Deze wet legt de gemeente de verplichting op om aantoonbaar alles in orde te hebben voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens.

De ChristenUnie stelt dan ook, dat:

- + elke medewerker van de gemeente, die gevoelige persoonsgegevens verwerkt, een privacytraining volgt of heeft gevolgd;
- + medewerkers in het sociaal domein werkinstructies moeten ontvangen om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen; zij wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy;
- + het vergroten van het privacybewustzijn in de gemeentelijke organisatie een belangrijk onderdeel moet uitmaken van de werkzaamheden van de 'privacy offer' en/of de Functionaris voor Gegevensbescherming;
- + de gemeente heldere privacy statements dient op te stellen;
- + niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens de basis moet vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

3. Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Midden-Drenthe wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Dorpen, wijken en buurtschappen hebben een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het formuleren daarvan. Juist burgers, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan een goede leefomgeving. Dat zijn leefomgevingen waarin jongeren veilig

naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en boodschappen kunnen doen en waarin ouderen zonder bezorgd te zijn over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

3.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart.

De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende leefomgevingen. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing ervan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties, die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan zo tijdig door de raad wordt vastgesteld, dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester,

politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden en dergelijke van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet een nog stevigere vinger aan de pols houden bij beleid, dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst. Burgers worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit willen wij stimuleren in de vorm van bijvoorbeeld de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de lokale gemeenschap van dorpen, wijken en buurtschappen. De politie kan door middel van actieve voorlichting de betrokkenheid van inwoners versterken.

Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

De ChristenUnie stimuleert, dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt burgers in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie

vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor burgers in de leefomgeving en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de leefomgevingen concreet aan te pakken.

De ChristenUnie wil, dat:

- + er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent;
- + inwoners worden (eventueel per wijk) betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten;
- + de burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anonieme) aangifte en voor goede terugkoppeling door de politie;
- + er een actieplan is voor overlast gevende jeugd(groepen); hard optreden en tegelijk perfectief bieden zijn uitgangspunten; ouders en onderwijs spelen een belangrijke rol;
- + de kosten van vandalisme waar mogelijk worden verhaald op de daders;
- + burgers bij veiligheid in hun directe omgeving betrokken worden door middel van Burgernet en Buurtpreventie Apps;
- + er in Midden-Drenthe ruimte is voor organisaties als de Stichting Exodus, die opvang en ondersteuning biedt aan (ex-)gedetineerden.

Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Zij zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken.

De ChristenUnie is tegen het zelf telen van wiet door gemeenten en is geen voorstander van experimenten hiermee in Midden-Drenthe, met uitzondering van medicinaal gebruik. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af. Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden.

De ChristenUnie wil dat Midden-Drenthe zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om drugsgerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen blijvende en waar nodig extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil, dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

De ChristenUnie wil, dat:

- ⊕ de gemeente (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet organiseert; de gemeente gebruikt hiervoor regelmatig 'mystery guests';
- ⊕ de gemeente zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

Mensenhandel en uitbuiting

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan, moet de

gemeente benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en Openbaar Ministerie (OM).

Radicalisering

Radicalisering kan ook in Midden-Drenthe een bedreiging vormen voor de manier waarop wij in vrijheid en veiligheid leven. Alertheid op dit thema is van belang. Het kan levens verwoesten, drijft families tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtegoed. Vooral jongeren, die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving, zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar ook een maatschappelijk vraagstuk.

Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Gemeenten moeten zich bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties, onder andere op de ontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van gemeentebesturen kunnen zij deze ontwikkelingen op het spoor komen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden of horecapanden, die aanwezig zijn op een

manier die nauwelijks rendement kan opleveren. De ChristenUnie is er voorstander van om de wet Bibob gericht en zo veel als mogelijk is in te zetten. Verouderde vakantieparken blijken regelmatig broeinesten van criminaliteit, zoals witwaspraktijken, te zijn. Dat vraagt om (extra) handhaving en beleid. De gemeente werkt hierbij nauw samen met het Regionale Informatie en Expertise Centra, andere gemeenten, de Recron, het recreatieschap en de Provincie Drenthe.

De ChristenUnie wil zich ervoor inzetten, dat:

- + de gemeente met een plan van aanpak 'Ondermijning ter bestrijding van verwevenheid boven- en onderwereld' komt en daarmee de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit, zoals bijvoorbeeld op recreatieparken, aanpakt;
- + de gemeente actief recreatiebedrijven gaat controleren op permanente bewoning.

4. Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde.

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is, dat bijna iedereen deel uit maakt van een of meer netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen, die niet mee kunnen komen.

We hebben een periode van grote bezuinigingen en hervormingen gehad waardoor inwoners veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijk zijn geworden voor het regelen van ondersteuning. Dit heeft geleid tot teleurstelling en zorgen. Er zijn ook mensen tussen wal en schip beland. De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk, dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden.

De ChristenUnie wil in Midden-Drenthe bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet.

De gemeente Midden-Drenthe heeft in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en dus een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners. Niet alles in dit proces is goed gegaan, maar de ChristenUnie steunt de veranderingen omdat het goed is om een samenhangend zorg- en preventieaanbod zo dicht mogelijk bij onze bewoners te organiseren.

De ChristenUnie wil de inkoop voor jeugd, WMO en beschermd wonen integraal gaan organiseren. Dus zo min mogelijk verschillende contracten voor alle domeinen om te benadrukken, dat Midden-Drenthe uitgaat van de leefwereld van mensen en niet van wettelijke kaders. Uitgangspunt van de ChristenUnie is, dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, al dan niet gewenst zijn of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan.

Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van

verslaving opgroeien.

De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding van de (regionale)

gezondheidsdienst (GGD) en daarmee voor het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. De levensverwachting van inwoners

verschilt regelmatig per gebied. De ChristenUnie maakt zich daar zorgen over en zet zich in om deze verschillen tegen te gaan.

De ChristenUnie bepleit het volgende:

- + in dorpen, wijken en buurtschappen wordt er (op maat) voor jong en oud ingezet op preventie in de vorm van leefstijlverbetering;
- + de gemeente Midden-Drenthe gaat door met het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en koppelt dit aan gezondheid en gezond bewegen;
- + de gemeente stelt voor het ontwikkelen van het lokale gezondheidsbeleid en voor het bepalen van prioriteiten een gemeentelijke gezondheidsprofiel op en het liefst maatwerk met gezondheidsprofielen voor dorpen, wijken en buurtschappen.

4.2 Zorg voor kwetsbare inwoners

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg, die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal en met een menselijk gezicht.

In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen, met inachtneming van de scheiding tussen kerk en staat, om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën).

De komende tijd zal de gemeente vol moeten inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er

gedacht wordt vanuit de zorgvraag van burgers. Een keukentafelgesprek wordt een gesprek waarin de zorgvrager zelf aangeeft wat hij of zij nodig heeft, welke richting van hulpverlening wordt ingezet, wie kan helpen en ondersteunen bij het hervinden van de eigen kracht. Medewerkers, die namens de gemeente gesprekken voeren met hulpvragers (bijvoorbeeld in (sociale) wijkteams en keukentafelgesprekken), krijgen mandaat om toezeggingen te doen over schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, WMO-voorzieningen en jeugdhulp. Alleen dan wordt integraal indiceren mogelijk.

De ChristenUnie stelt:

- + bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner;
- + er worden integrale afwegingen gemaakt in één beschikking voor zowel WMO, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enzovoorts;

- + de aanvrager blijft indien gewenst actief ondersteund door een onafhankelijke adviseur bij het formuleren van een hulpvraag en bij het kiezen van de juiste oplossingen;
- + een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen;
- + pgb-gebruik blijft mogelijk en de inwoners kennen de mogelijkheden ervan; zorgvragers hebben altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is;
- + er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de stad/het dorp/de wijken;
- + een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding;
- + meer hergebruik en delen van (zorg)middelen;
- + de gemeente blijft in overleg met onderwijs, bibliotheken en dorpen, wijken en buurtschappen werken aan de aanpak van laaggeletterdheid.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg.

Mensen, die verward gedrag vertonen, horen in ieder geval niet thuis in een politiecel; ze verdienen de aandacht van de omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens, die 'anders' zijn.

Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de

mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die mantelzorger zijn geworden.

De ChristenUnie vindt, dat:

- + de gemeente een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning faciliteert, waaronder een respijtvoorziening;
- + de gemeente mensen, die mantelzorger zijn of worden, actief wijst op ondersteuningsmogelijkheden;
- + de gemeente de coördinatie van informele zorg faciliteert.

Vrijwilligers

De gemeente kent vele vrijwilligers en is trots op al het werk, dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en

niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor

het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door

Iedereen telt mee en doet mee

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is geratificeerd, mede dankzij inspanningen van de ChristenUnie. Een inclusieve samenleving is daardoor dichterbij gekomen.

De ChristenUnie wil méér. Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen. Ook daarvoor wil de ChristenUnie zich vol inzetten. Om die reden willen wij een inclusie-agenda opstellen voor Midden-Drenthe om zo werkelijke stappen te maken naar de *inclusieve* samenleving waarbij iedereen mee kan doen en rekening houdend met mogelijk aanwezige beperkingen. De gemeente zorgt, dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking, maar ook bijvoorbeeld tuinonderhoud is een punt van aandacht om inwoners te ontzorgen.

De ChristenUnie vindt, dat de gemeente daarin, samen met woningeigenaren en

De ChristenUnie stelt:

- + woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning;
- + de gemeente biedt de Blijverslening aan zodat particulieren hun woning gemakkelijker kunnen aanpassen;
- + er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners, die zware zorg nodig hebben;

middel van vrijwilligerswerk.

De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht, dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Midden-Drenthe en zich er zelfstandig kunnen redden.

De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken.

Er komt een campagne om de acceptatie van handicaps en beperkingen te bevorderen.

De gemeente zorgt ervoor, dat bijvoorbeeld (gemeentelijke) evenementen en gemeentelijke gebouwen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking. De gemeente Midden-Drenthe zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.

woningcoöperaties, een grote verantwoordelijkheid heeft. Woningen en openbare ruimte moeten toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Het sluiten en centreren van voorzieningen is voor de ChristenUnie dan ook een punt van zorg en aandacht.

- + er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond;
- + de openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.

Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Daarom verdienen ouderen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf

georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

De ChristenUnie bepleit het volgende:

- + in overleg met dorpen, wijken en buurtschappen, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven, bijvoorbeeld door zelfbeheer;
- + sport en bewegen voor ouderen worden een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid;
- + ouderen vanaf 68 jaar krijgen standaard een bezoek om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek, op te sporen;
- + *zingeving* wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp; zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties;
- + Midden-Drenthe wordt een dementievriendelijke gemeente;
- + de website van de gemeente is 'ouderenproof'; per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is;
- + samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.

Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het

gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. Voorlichting op bijvoorbeeld scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

4.3 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Midden-Drenthe is verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen. Mensen, die huis en haard hebben moeten verlaten, krijgen een veilig onderkomen.

We zijn ons er van bewust, dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. De ChristenUnie is geen voorstander van grootschalige AZC's. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers) verdienen bijzondere aandacht. Het percentage dat voor problemen zorgt en een opleiding niet afmaakt is hoog. De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders blijven halen, maar moet ook bewaken dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren en door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken

met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving, die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk, dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn. Ook is bijvoorbeeld het stimuleren van het behalen van zwemdiploma's van belang.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer, mogen uitgeprocedeerde mensen daar niet de dupe van zijn. Gemeenten moeten tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer de landelijke regeling hiervoor is stopgezet.

De ChristenUnie stelt:

- + activiteiten vanuit de samenleving, die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen, worden omarmd;
- + de gemeente steunt (ook financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal;
- + de gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen;
- + de gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn;
- + gemeentebesturen maken, in samenspraak met alle stakeholders (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

5. Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Midden-Drenthe moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige lokale gemeenschappen in dorpen, wijken en buurtschappen. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

5.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Het is hoog tijd om meer aandacht te besteden aan sterke en liefdevolle gezinnen. De ChristenUnie wil, dat stellen met kinderen tools aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap.

Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien, dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben; daarom willen we ouders ondersteunen door ouderschapscursussen via consultatiebureaus aan te bieden.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal

echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke echtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. Meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.

De ChristenUnie bepleit:

- + met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, primair gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Midden-Drenthe, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is;
- + ouderschapscursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;
- + extra inzet op initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen; een sprekend voorbeeld is Home-Start.

Effectieve ondersteuning

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten, dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroege signalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is, zo licht of zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt. In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders, die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar

kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of de school te halen. Zo wordt ingezet op preventie en wordt voorkomen, dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt.

De ChristenUnie wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.

De ChristenUnie zet zich in voor het navolgende:

- + multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin de betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken; daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk;
- + inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar ook op kwaliteit;
- + ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht;
- + kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp;
- + jongeren die mantelzorger zijn worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben;
- + extra zorg voor kinderen die met hun moeder in de vrouwenopvang verblijven;
- + voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- + de gemeente biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding;
- + om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten;

- + voorlichting over digi-veiligheid op scholen en aan ouders; kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;
- + het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren;
- + de gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

Kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen kindermishandeling. De gevolgen van mishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk, dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling.

Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar en bekend

zijn bij alle inwoners van Midden-Drenthe. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden. De registratie bij Veilig Thuis en bij de politie moet zo zijn, dat het duidelijk is welke vorm van huiselijk geweld er speelt. Zo kan er snel passende handhaving en zorg ingezet worden.

De ChristenUnie pleit ervoor, dat:

- + al bij de zwangerschap screening plaats vindt op hoog risico-situaties;
- + consultatiebureaus (CJG/JGZ) begeleiding bieden in het omgaan met huilgedrag van baby's;
- + een aanpak kindermishandeling komt waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.

5.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs.

Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren.

Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in Midden-Drenthe zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente

en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In Midden-Drenthe biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van het dorp, de wijk of de buurtschap waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor passend onderwijs. Het is heel

belangrijk dat passend onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor die bepaalde school nodig is. Zo wordt de professionaliteit van scholen en samenwerkingsverbanden benut. Denk aan het integraal indiceren.

Voor het versterken van preventie en vroege signalering werkt de gemeente zoveel mogelijk faciliterend samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen. Kleine scholen zijn vaak scholen, die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel op landelijk als gemeentelijk niveau altijd ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie ook in de komende tijd doen. Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dit een goede ontwikkeling, maar vindt ook dat dit een keuze van ouders zelf is. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen

De ChristenUnie wil, dat:

- + de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Midden-Drenthe; hierbij is er vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen;
- + kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving krijgen;
- + er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.

bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en voerschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. Zeker als het gaat om kwetsbare jongeren. Dit kan door bijvoorbeeld de inzet van vrijwillige mentoren. Dit vraagt om blijvend structureel overleg met onderwijsorganisaties die buiten onze gemeentegrenzen liggen maar voor onze jeugd en jongeren een belangrijke voorziening zijn.

Daarnaast wil de ChristenUnie dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt nog meer gaan samenwerken. Dat kan door actief de samenwerking te zoeken, maar bijvoorbeeld ook door dat de gemeente in haar aanbesteding aan plaatselijke aannemers de eis stelt, dat stageplekken worden mogelijk gemaakt. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval.

6. Werk en Inkomen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen.

Helaas telt ook Midden-Drenthe momenteel nog diverse werklozen voor wie het moeilijk om is aan een baan te komen. Er zijn daarnaast teveel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld, maar ook in Nederland is er armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt, dat niemand in Midden-Drenthe aan zijn of haar lot mag worden

Aan het werk

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte als de middellange termijn.

Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn, dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nu betaald of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en stimuleert bedrijven hier ook actief in. Misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen), dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen, moet worden aangepakt. Re-integratietrajecten, die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen, moeten juist worden gestimuleerd.

De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken, dat mensen meer zijn dan

overgelaten.

Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid, maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid door bijvoorbeeld experimenten met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.

alleen hun verdienvermogen.

Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn, ook voor de maatschappij. Met de Participatiewet is de rol van het Sociale Werkplaats-bedrijf (SW) veranderd. Dit vraagt een zorgvuldig proces waarbij de expertise niet verloren mag gaan. Tegelijk zijn gemeenten verplicht beschut werk te bieden. De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen SW en werkgevers.

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang, dat zij snel aan de slag kunnen. Ook hier geldt: hoe eerder, hoe beter. Aan vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.

De ChristenUnie pleit voor het navolgende:

- + de gemeente neemt, in samenwerking met het bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen;
- + de gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken;
- + als de gemeente helpt, mag een tegenprestatie worden verwacht; daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen;
- + ondernemers en bedrijven, die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten) bieden, worden beloond;
- + omdat het belangrijk is, dat mensen gaan bewegen en eventueel een taak op zich nemen, krijgen sportverenigingen een rol bij integratie;
- + de gemeente moet stoppen met de focus op alleen het verdienvermogen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- + de gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers)werk te krijgen;
- + in Midden-Drenthe komt een lokaal experiment met regelarme bijstand binnen de grenzen van de wet;
- + in Midden-Drenthe komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones en door het mogelijk te maken een eigen bedrijfje of onderneming te starten met behoud van uitkering.

Armoede en preventie

Ook in Nederland is er sprake van armoede. In Nederland leven ruim 400.000 kinderen in armoede. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en het levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is

dan genezen moet maximaal worden ingezet op preventie en vroege signalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat moet zoveel mogelijk worden doorbroken.

Daarom pleit de ChristenUnie voor:

- + doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer, aangeboden op ontmoetingsplekken in de dorpen, wijken en buurtschappen;
- + gesprekken van de gemeente met woningcorporaties en energieleveranciers waarin afgesproken wordt, dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen; de gemeente kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser;
- + een door de gemeente bedongen collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen, met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals o.a. een compensatie van of meeverzekerd eigen risico; deze is ook geschikt voor de minima;

- + de laagdrempelige toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen;
- + alerte scholen en sportverenigingen, die signalen van armoede bij kinderen melden bij het (sociaal) wijkteam;
- + de ontwikkeling van een compensatieregeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking;
- + het (door de gemeente) rekening houden bij regelingen voor minima met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit;
- + één schuldenaar, één regisseur.

Schulden

Om te voorkomen dat, voor mensen zelf, schuldeisers en samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening bieden. Bureaucratie moet zoveel mogelijk worden vermeden. Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start moeten schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd. Om

een eventuele wachttijd te benutten moet het bij de eerste melding gebruikelijk zijn ook andere beschikbare partners in te schakelen. Vrijwilligersorganisaties moeten hierbij ook op steun van de gemeente kunnen rekenen. Dat kan zijn in financiële, maar ook in praktische zin, in de aansturing of in kennisoverdracht. Hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk, dat zij doen. Ook de voedselbank in Midden-Drenthe mag op onze steun rekenen.

De ChristenUnie vindt:

- + na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen;
- + wachttijden worden zoveel mogelijk benut, bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met partners als Schuldhulpmaatje, maatschappelijk werk, de Voedselbank of de diaconie;
- + de gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan;
- + bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties, die zich niet als preferente schuldeiser mogen opstellen; gezinnen met kinderen, die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid, komen in aanmerking voor urgentie.
- + in sommige gevallen moet het mogelijk zijn schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.

7. Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

Cultuur vormt de ziel van de stad of het dorp. In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In de cultuursector werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis. Cultuur draagt bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning.

De ChristenUnie ziet de meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rond cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen en jongeren zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente dient gericht op

het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren.

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig, maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.

De ChristenUnie bepleit:

- + kinderen uit gezinnen in armoede kunnen korting krijgen of gratis deelnemen aan muzieklessen en/of sport;
- + evenementen moeten veilig en gezond zijn; niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie)afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs);
- + de gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen.

Monumentenbeleid en musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale en regionale geschiedenis vindt zorgvuldig plaats. Eventueel wordt hiervoor ondersteuning gegeven aan historische verenigingen, het herinneringscentrum en bijvoorbeeld het knipselmuseum. Musea, historische verenigingen en het herinneringscentrum hebben een cultuurhistorisch belang.

Eenzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren.

Kerkgebouwen zijn als religieus erfgoed vaak beeldbepalend en drager van onze culturele identiteit. De komende jaren zullen meer kerkgebouwen hun functie verliezen. Ze komen leeg te staan of kampen met achterstallig onderhoud.

De ChristenUnie vindt het belangrijk, dat er lokaal zicht is op het aantal kerkgebouwen en de staat ervan. Vooral ook om kansen voor herbestemming niet te missen en

samen met de provincie op tijd in te zetten op behoud van het religieus erfgoed.

Voorts zij vermeld:

- + De ChristenUnie is geen voorstander van een 'automatische' 1% norm van de bouwsom om deze voor kunst te bestemmen. Particuliere initiatieven hebben de voorkeur.

Bibliotheken

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, het bestrijden van laaggeletterdheid en ze bieden alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (ook digitaal). Bibliotheekvoorzieningen staan echter meer en meer onder druk. Sluiting van dorpsvestigingen moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Multifunctioneel en innovatief denken kan ook hier de oplossing zijn. Samenwerking met scholen verdient aandacht waaronder continuering

van de bieb op school. Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking of vervanging van het huidige bibliotheekwerk. Het stimuleren van onze inwoners om digitaal sterker te worden en het actief inzetten op reductie van laaggeletterdheid is een belangrijke taak voor de bibliotheken. De mogelijkheden van uitbreiding van inzet van vrijwilligers kunnen worden onderzocht

Gebouwen en sportvelden

Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid, zowel financieel als praktisch. De focus van de gemeente dient te liggen op de breedtesport en amateurverenigingen en niet op de topsport en geprofessionaliseerde instellingen. De gemeente moet goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar

en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke, maar ook financieel gedegen wijze te bedienen. Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, sportverenigingen, kinderopvang, peuterspeelzalen, bibliotheken, muziekscholen, zorginstellingen, enzovoorts te benutten en samenwerking te versterken. Soms is er een goede samenwerking met recreatieondernemers

mogelijk.
Stem accommodatiebeleid af met omliggende gemeenten om na te gaan

waar je elkaar kunt versterken en waar je elkaar niet moet beconcurreren.
Zelfbeheer van sportaccommodaties door de leden heeft een grote voorkeur.

Wat wij willen:

- + De ChristenUnie wil, dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk, maar bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

Het creëren of uitbreiden van fiets-, vaar-, wandel-, nordic walking- en/of hardlooperoutes is een doeltreffende en kostenvriendelijke manier om zowel bebouwde als natuurlijke omgeving voor recreatie en beweging toegankelijk te maken. Zeker als dit in regionaal verband uitgewerkt wordt.

Daarom:

- + bij de aanleg van woonwijken en herinrichting van bestaande woongebieden wordt uitgegaan van de mogelijkheid tot 'ommetjes'; hierbij kunnen natuurorganisaties en historische verenigingen uit de eigen gemeente behulpzaam zijn;
- + in het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken (bijvoorbeeld jeugdsportfonds en participatiefonds);
- + in regioverband wordt onderzocht hoe met kleine inspanningen knelpunten in de recreatieve structuren kunnen worden weggenomen en nieuwe routes kunnen worden ontgonnen;
- + wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor publieke fitnessapparaten;
- + alcohol, roken en sport gaan niet samen; het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd; een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen kan hier een mooi instrument voor zijn;
- + in elke wijk is een buurtsportcoach om de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.

8. Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie.

Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) is onmisbaar voor de werkgelegenheid, de

lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie in Midden-Drenthe wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid, ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren. Zij stelt zich op als een partner voor ondernemers.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet actief gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

Het voeren van een bedrijf aan huis moet voor een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt. Gemeenten kunnen randvoorwaarden, zoals een goede infrastructuur, bevorderen. Een glasvezelverbinding in iedere woning in Midden-Drenthe is hierbij een mooi voorbeeld van goede infrastructuur.

De ChristenUnie bepleit:

- + alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid;
- + Midden-Drenthe zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid;
- + sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde;
- + voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan; het loket sluit aan bij het provinciale loket;
- + het MKB moet eerlijk toegang blijven krijgen tot gemeentelijke aanbestedingen;

- + ZZZP-ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flex-plekken in het stadhuis voor start-ups;
- + bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken;
- + dat de gemeente ondernemers niet frustreert, maar motiveert door hen binnen 30 dagen te betalen;
- + de inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal te gebeuren;
- + de gemeente faciliteert indien mogelijk initiatieven om breedband in het buitengebied aan te leggen.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door het instellen van een zgn. ondernemersfonds /

parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

Wij zetten in op het navolgende:

- + bedrijventerreinen in Midden-Drenthe hebben goede faciliteiten (gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar (glasvezel);
- + bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht; bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal;
- + bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer;
- + geen nieuwe bedrijventerreinen als er geen duurzame oplossing is voor leegstand op oude bedrijventerreinen.

Bloeiende dorpskernen

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moet worden ingespeeld, waarbij aandacht geldt voor de

leefbaarheid van de kernen en voor sociale veiligheid van winkelstraten (wonen boven winkels).

De ChristenUnie stelt:

- + om het winkelgebied in Midden-Drenthe meer te concentreren worden winkelbestemmingen aan de randen van het centrum gewijzigd in woonbestemmingen;
- + er komen geen winkelcentra in het buitengebied (grootschalige winkels/ outletcentra) om een levensvatbare middenstand overeind te houden;
- + door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd;
- + in kleine kernen worden functies zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank enzovoorts).

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers van onze economie. Tal van ondernemers zijn actief in deze branche. De ondernemer is aan zet om bestedingen door recreanten en toeristen te stimuleren, evenals het overnachten in onze mooie gemeente. De cultuursector kan (bijvoorbeeld) daarbij een belangrijke bijdrage leveren. De gemeente kan faciliteren door Midden-Drenthe voor het voetlicht te brengen als toeristisch aantrekkelijk gebied, in nauwe

samenwerking met marketing Drenthe. Daarnaast kan de gemeente nieuwe zich onderscheidende initiatieven actief ondersteunen met een 'meedenkteam' en bijvoorbeeld Leader subsidie. Tot slot is het project 'Vitale vakantieparken' belangrijk om de kwaliteit van de recreatieparken op peil te houden en waar nodig te verbeteren. De gemeente dient daarbij nauw op te trekken met de Recron en parkeigenaren.

De ChristenUnie zet in op:

- + -naast de ontsluiting van toeristische trekpleisters- op een optimale ontsluiting van fietsverbindingen, voor zowel het recreatie als het woonwerkverkeer;
- + op gebiedspromotie (dorp of gebied), samen met recreatieondernemers, culturele organisaties, inwoners en lokale ondernemers;
- + het project Vitale vakantieparken door dit te vertalen naar actief beleid om tot herstructurering van recreatieparken in onze gemeente te komen.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige

agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge agrariërs verdienen een goede toekomst.

De ChristenUnie stelt:

- + bij het opstellen van de visie op het buitengebied wordt ingezet op een toekomstbestendige agrarische sector;
- + dat landbouwbedrijven zich primair moeten richten op de agrarische sector, op het in stand houden van het agrarisch gebied; ondergeschikt daaraan krijgen landbouwbedrijven ruimhartig de mogelijkheid nevenactiviteiten uit te voeren zoals landschapsonderhoud, toerisme enzovoorts;
- + landbouwondernemingen krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door uitbreiding mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage levert aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap.

9. Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid.

De ChristenUnie zet daarom in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Er is geen tijd te verliezen. Een schone en circulaire economie levert veel op voor ons en voor volgende generaties: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol.

Wij willen zo snel mogelijk af van olie, gas en kolen en ruim baan maken voor schone

energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energie neutrale huizen worden de norm. Materialen die de Schepper ons geeft willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in Nederland.

9.1 Energieke gemeente

Verbinding lokaal-regionaal

Afstemming in de regio is essentieel, zodat je van elkaar kunt leren en slimme coalities kunt smeden (denk aan het koppelen van warmtevraag aan warmteaanbod). De gekozen technieken voor energieproductie moet passend zijn bij Midden-Drenthe.

Participatie

Als gemeente formuleren we samen met inwoners, het netwerkbedrijf en andere belanghebbenden in 2018 een energievisie. Hierin staat het beleid voor de lokale warmtevoorziening, energiebesparing, opwekking van hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit. Belangrijk is, dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonnepanelenparken en het kunnen meeprofiten van de voordelen. Participatie zorgt ervoor, dat lusten en

lasten eerlijker worden verdeeld. Participatie kan op allerlei manieren: van een gebied gebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Belangrijk is wel dat het participeren voor iedereen bereikbaar is (dus ook voor de kleinere portemonnee). Participatie zou hand in hand kunnen gaan met de levering van groene stroom aan inwoners/bedrijven.

Afscheid nemen van gas

Inmiddels is de aansluitplicht voor gas op woningen verdwenen. De doelstelling is, dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. We verduurzamen de lokale warmtevoorziening.

Dit betekent nogal wat voor een huiseigenaar. Gemeenten kunnen hier lokaal of regionaal op inspelen door te stimuleren, dat er arrangementen gemaakt worden. Een inwoner moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen (zo mogelijk samen met de provincie) door een revolverend fonds op te richten en daardoor andere investeerders aan te trekken. We kiezen voor energiezuinige

nieuwbouw. Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Het uitgangspunt is, dat alle geplande nieuwbouw vanaf 1-1-2019 aardgasloos is. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: onder meer zijn dat warmte-koudeopslag (WKO), warmtenetten en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting tenzij er écht geen reëel alternatief mogelijk is. Ook bestaande dorpen en wijken verduurzamen we op basis van plannen die we opstellen met inwoners en netbeheerder. Waar er duurzame alternatieven zijn worden oude gasleidingen niet meer vervangen door nieuwe.

Zon

Het wordt tijd, dat de grote lege daken van gebouwcomplexen en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. De gemeente zet zich in om nog meer energiecoöperaties te starten, zodat

bewoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie. Zonneparken dienen in de gemeente gerealiseerd te kunnen worden.

Energiebesparing industrie

De industrie en het midden- en kleinbedrijf wordt uitgedaagd om met elkaar lokaal of regionaal een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken brengen

bedrijven elkaar tot ideeën en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

De ChristenUnie bepleit:

- + de gemeente pakt duurzaamheid integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen;
- + in de verkeers- en vervoersplannen wordt CO₂-emissiereductie integraal opgenomen; daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer;

- + waar er weinig alternatieven voor de auto zijn, zetten we in op het stimuleren en faciliteren van carpoolen;
- + de gemeente ontwikkelt samen met de provincie een strategie om de energietransitie vorm te geven en ontwikkelt een gemeentelijke energievisie met inwoners;
- + de gemeente stimuleert particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave;
- + bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren;
- + coöperaties rond duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd;
- + een inwoner moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst; bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden;
- + de gemeente zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen opgewekt wordt;
- + in de komende raadsperiode wordt het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel;
- + LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting;
- + gaan voor een zuiniger en schoner eigen wagenpark;
- + versneld onafhankelijk zijn van aardgas, ten minste voor 2040.

9.2 Afvalinzameling

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn.

In afval zitten waardevolle grondstoffen, die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de

grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt, dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden.

De ChristenUnie wil dan ook, dat:

- + de gemeente ook scholen en maatschappelijke organisaties stimuleert om afval te scheiden en hen hierin zoveel mogelijk faciliteert;
- + de gemeente actief blijft stimuleren om het scheidingspercentage te verhogen en de hoeveelheid restafval te verminderen;
- + er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost;
- + hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengstations wordt gepromoot.

9.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' is een thema, dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden (woonwijken, parkeer- en bedrijventerreinen) en van extreme buien ontstaat toenemende maatschappelijke en financiële schade.

De extremen manifesteren zich ook in lange droge en hete periodes. Op beide zijn we niet ingericht. Het is noodzakelijk, dat de gemeente een strategie ontwikkelt hoe zij hier mee omgaat en hoe de verwachte schade beperkt kan worden. Een goede samenwerking met de waterschappen is hierin onontbeerlijk. Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als één systeem beschouwen, los van de verschillende verantwoordelijkheden. In dit

plan komen de benodigde maatregelen te staan en wie daarvoor aan de lat staat. Waterschappen kunnen meer binnen de bebouwde kom investeren dan ze tot nu toe doen; het merendeel van hun inkomsten komt immers uit de bebouwde omgeving. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

De ChristenUnie bepleit:

- + er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan, dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld;
- + inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging; de gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerkingen met de tuincentra, enzovoorts;
- + er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer van regenwater;
- + de gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld; daarmee werken we aan meer doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.

10. Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend.

Er zijn wachtlijsten voor sociale huurwoningen, duur betaalde woningen staan onder water en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de gemeente met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert,

zodat starters of inwoners die geen aanspraak maken op een sociale huurwoning een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

10.1 Wonen

De ChristenUnie beoogt het navolgende:

- ⊕ het woonbeleid van de gemeente Midden-Drenthe moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen; in de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven; naast woningcorporaties krijgen ook dorpen, wijken en buurtschappen en huurdersverenigingen een prominente rol bij het opstellen van deze visie;
- ⊕ de gemeente ontwikkelt een visie op particuliere huur;
- ⊕ wanneer de particuliere huursector blijft disfunctioneren gaat de gemeente verkennen in hoeverre de overheid hierin faciliterend kan optreden;
- ⊕ door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid; levensloopbestendige woningen zijn de norm;
- ⊕ de gemeente stimuleert het bouwen van zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning); eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen; renovaties worden door woningcorporaties aangegrepen om woningen levensloopbestendig te maken;
- ⊕ ouderen in een koopwoning, die financieel niet in aanmerking komen voor een hypotheek maar voldoende financieel daadkrachtig zijn, kunnen gebruik maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen;
- ⊕ woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter);
- ⊕ de gemeente biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract; dit zijn goede instrumenten om (door)starters op de woningmarkt

net dat zetje te geven om wel een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt;

- + er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en huisvesting van asielzoekers.

Toekomstige generaties

Keuzes, die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente Midden-Drenthe zal duidelijke keuzes moeten

maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar burgers bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Structurele versterking van de (wijk)economie en bereikbare voorzieningen houden krimpregio's leefbaar. Ook is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals publiek vervoer en snel internet.

De ChristenUnie wil:

- + de transformatie van in dorpen aanwezige (verpauperde) leegstaande gebouwen naar woningen krachtig bevorderen; daarbij wordt voorkomen dat gemeenten de verliesposten krijgen van de projectontwikkelaars; de gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen;
- + dat leegstaand gemeentevastgoed in samenspraak met de gemeente wordt beschikbaar gesteld aan startende ondernemers als startup co-working spaces, die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken;
- + dat de gemeente een plan van aanpak 'asbestsanering' ontwikkelt zodat alle daken in Midden-Drenthe voor 2024 asbestvrij zijn; hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht.

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Midden-Drenthe woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een

plan zijn, dat aangeeft hoe de bestaande woningvoorraad volledig verduurzaamd wordt. Tegelijkertijd is het goed als corporaties van de keuzes, die zij maken, nadrukkelijker verantwoording afleggen aan de lokale samenleving (via hun bewoners, via de gemeentelijke aansturing).

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties spelen ook een rol op de koopmarkt. De ChristenUnie zet in op toename van 'sociale koop'. Het is goed, dat er steeds meer goedkope koopwoningen komen waarbij woningcorporaties via Verenigingen van Eigenaren medeverantwoordelijk blijven voor het beheer en de woningen

uiteindelijk ook weer terugkopen. Dit helpt de kloof tussen huren en kopen dichten. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid op het niveau van dorp, wijk en buurtschap. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen vóór maar vooral mét de bewoners in Midden-Drenthe.

De ChristenUnie ziet de rol van de gemeente als volgt:

- + de gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurtschappen en de sociale koopsector;
- + de gemeente stelt met de woningcorporaties doelen op, die gericht zijn op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen;
- + in de woonvisie komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad.

10.2 Ruimte

De openbare ruimte is van ons allemaal. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan gedeeltelijk ook heel goed door bewoners gedaan worden. Als de bewoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de woonomgeving leuker: dorpen, buurschappen en wijken worden beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang.

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is complex en versnipperd. Daarom komt er per 1 januari 2019 een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden aan participatie. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie, die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat

maar ook het sociale en gezondheidsdomein.

De energietransitie gaat een grote impact hebben op onze ruimtelijke inrichting. In het duurzame tijdperk gaan we allemaal wat merken van energieopwekking. De ChristenUnie wil meer 'ruimte voor ruimte' op de politieke agenda. Inrichting van de ruimte moet aansluiten bij het eigen karakter van landschappen, dorpen en steden. Daarom is het belangrijk dat ruimtelijke beslissingen zo lokaal mogelijk worden genomen, met veel aandacht voor participatie van burgers, bedrijven en belangenorganisaties.

De ChristenUnie bepleit:

- + optimale voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet; de gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden;
- + dat de gemeente deelgebieden aanwijst waar ervaring opgedaan wordt met het werken onder de nieuwe Omgevingswet;
- + dat de gemeente bij de voorbereidingen op de Omgevingswet nauw samenwerkt met de Provincie en de waterschappen;
- + dat door middel van een (beeld)kwaliteitsplan samen met inwoners afspraken worden gemaakt over de openbare ruimte;
- + dat de gemeente ruimte aan inwoners geeft om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden;
- + het behoud van open landschappen; versnippering moet voorkomen worden; open landschappen mogen niet steeds kleiner worden; verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen tegengaan;
- + ruimte voor energie; onderdeel van de nationale energietransitie is ook een samenhangende visie op de ruimte voor duurzame energieopwekking op lokaal en regionaal niveau; geen wildgroei maar zorgvuldige planning met participatie van onderop; de gemeente formuleert daarom in de komende periode haar eigen visie op het energielandschap in Midden-Drenthe;
- + investeringen in wandel- en fietsgebieden;
- + een goed beheer en onderhoud; het wegwerken van de onderhoudsachterstand van bruggen en viaducten heeft prioriteit.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf

spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

Daarom bepleiten wij:

- + bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen;
- + geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie;
- + dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- fiets- en beleefpaden;
- + het stimuleren van samenwerking tussen Provincie, gemeente, waterschappen, agrarische sector, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Drents Particulier Grondbezit en land- en tuinbouworganisaties.

11. Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie. Mobiliteit is in ontwikkeling vanwege digitale innovatie in het verkeer, de financiële houdbaarheid van het huidige openbaar vervoer, de opkomst van elektrische vervoersmiddelen (fiets en auto) en het nog steeds groeiende aantal auto's op de weg.

De mobiliteit mag steeds minder negatieve impact hebben op de kwaliteit van onze leefomgeving en de leefbaarheid. Om die reden is de ChristenUnie voorstander van het op den duur weren van vervuilende vervoermiddelen.

We kiezen voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met

elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, publiek vervoer en fiets bij het personenvervoer en scheep- en binnenvaart, spoor en weg bij het goederenvervoer. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de provincie en het Rijk) om te zorgen voor infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau. Ook veiligheid is van groot belang waaronder het verbeteren van slechte bermen in het buitengebied.

Mobiliteitsagenda

De ChristenUnie wil een ambitieuze mobiliteitsagenda voor Midden-Drenthe met extra aandacht voor de fiets:

- + in de gemeente wordt een lokale fietsagenda ontwikkeld vanwege het toenemende belang van het (o.a. elektrische) fietsverkeer; belangrijke thema's in deze agenda zijn: veiligheid, parkeren, fiets delen en elektrisch fietsen;
- + de aanleg van een 'fietsnelweg' tussen Beilen en Assen vanwege de vele (jeugdige) fietsers;
- + de gemeente zet actief in op veilige bermen in het buitengebied;
- + de gemeente blijft het project Automaatje stevig stimuleren als aanvulling op het openbaar vervoer.

Openbaar vervoer

De ChristenUnie bepleit:

- + bij de transformatie van het openbaar vervoer naar publiek vervoer is de bereikbaarheid van de (kleine) kernen een belangrijk punt; de Provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer en de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer zoals het leerlingenvervoer; de gemeente en haar inwoners moeten betrokken worden bij de te maken keuzes;
- + OV-bereikbaarheid van alle kernen; samen met de Provincie en gebruik makend van nieuwe mobiliteitsvormen werken aan een dekkende bereikbaarheid;
- + bushaltes zijn toegankelijk voor ouderen en gehandicapten;
- + bij aanbesteding van openbaar vervoer zet Midden-Drenthe in op schone bussen;
- + waar mogelijk worden combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht (regiotaxi's, scholierenvervoer, WMO-vervoer);
- + sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen wordt bevorderd;
- + er wordt zo mogelijk aangesloten bij digitale platforms, die privaat- en publiek vervoer verbinden.

Parkeren

- + er komen voldoende/meer laadpunten voor elektrische vervoersmiddelen.

Verkeersveiligheid

- + landbouwverkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden van fietsverkeer;
- + de gemeente geeft in haar verkeersbeleid voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers;
- + de gemeente werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen; de gemeente stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel.

12. Dorpen, buurtschappen en de drie grote kernen

Midden-Drenthe bestaat uit een groot aantal dorpen, buurten, buurtschappen en drie grotere dorpen. Eén voor één zijn het parels met hun eigen dynamiek doordat de inwoners van de dorpen ze tot actieve leer- en leefgemeenschappen laten zijn.

Het voert te ver om voor alle dorpen specifieke doelen te formuleren, maar dit verkiezingsprogramma richt zich op al die dorpen, wijken en buurtschappen en haar inwoners. Specifiek noemen wij nog diverse concrete zaken, die in de volgende bestuursperiode gerealiseerd dienen te worden. Tegelijkertijd willen wij de

komende periode in overleg met de dorpen, buurten, buurtschappen en de grote dorpen mogelijke aandachtspunten voor de volgende raadsperiode voor het voetlicht brengen die de dorpen aandragen ter verbetering van de zelfredzaamheid in hun leefomgeving.

Beilen

Voor Beilen wordt hard gewerkt aan een centrumplan waarbij provincie, gemeente en bedrijfsleven samen gaan investeren in een meer aantrekkelijk centrum. De ChristenUnie wenst daarbij, dat Beilen een aanzienlijk meer 'groene' uitstraling krijgt, passend bij het Drentse landschap.

Westerbork

Westerbork is één van onze mooie dorpen waar wonen een genot is. Om een toekomstbestendige woonplaats te blijven heeft Westerbork ruimte nodig voor nieuwbouw. De ChristenUnie pleit ervoor om ook voor Westerbork bouwkavelruimte te stimuleren.

De Smildes

Recreatie en toerisme is verbonden met de Smildes door de pleziervaart op de Drentse Hoofdvaart. De ChristenUnie wil een nog meer aantrekkelijke aanlegsteiger realiseren in Smilde om de pleziervaart langer vast te houden in onze gemeente. Daarnaast vraagt de uitstraling van delen van Smilde om een verdere kwaliteitsimpuls waaronder de omgeving van het winkelgebied.

Dorpen, wijken en buurtschappen

We nodigen dorpen, wijken en buurtschappen uit concrete punten aan te dragen om dit hoofdstuk aan te vullen, zoals aangegeven in het slot van de inleiding van dit programma.

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

Midden - Drenthe